

Kurzus kódja(i): BBN-FLM-403.87

Kurzus címe: Az avantgárd dokumentumfilm formái

Tanár neve: Lichter Péter

Kurzus időpontja, helye: szerda: 14 15-15 45 (6-8.ép alagsor -137 terem)

Kurzus típusa: szeminárium

Kurzus leírása: Az óra célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a kortárs és klasszikus avantgárd dokumentumfilm irányzatának legjellemzőbb formáival, illetve a meghatározó filmművészekkel. A non-narratív filmkészítés egyik fontos csoportját alkotják azok az alkotások, amik a dokumentumfilm valóság-feltáró attitűdjét keverik a filmnyelvi radikalizmus gesztusaival, amivel az adott témát sokkal szabadabban, érzékibben, illetve önreflektívebben dolgozzák fel. Az avantgárd film extrém formalizmusa és a dokumentumfilm objektív, megismerő/feltáró attitűdje között első látásra feloldhatatlan ellentét feszült, de a két hagyomány találkozása izgalmasnak és termékenynek bizonyult.

Témák

1. Bevezetés: az avantgárd film és a domináns filmgyártás viszonya

A fogalmak (kísérleti film, underground) tisztázása, a formanyelvi gyakorlatok összehasonlítása. Filmtörténeti kontextus: két filmtörténet

2. Az avantgárd film intézményei

Az avantgárd intézményrendszerei, avantgárd filmesek mint hollywoodi technikusok, illetve a Los Angeles-i avantgárd és Hollywood viszonya.

3. A dokumentumfilm formái és funkciói

A dokumentumfilm alapvető tendenciái és funkciói. A dokumentumfilm és az avantgárd film viszonya.

4. Városfilmek

Az avantgárd film és a dokumentumfilm keresztmetszetének egyik első jellemző reprezentánsa. Filmek: Strand: *Manhatta*; Vertov: *Ember a felvevőgéppel*; Ruttmann: *Berlin - Egy nagyváros szimfóniája*; Godfrey Reggio: *Koyaanisqatsi*

5. Klasszikus lírai film

Az avantgárd film romantikus absztrakciója találkozik a dokumentumfilm attitűdjével: a legfontosabb és legképlékenyebb kategória az avantgárd dokumentumfilm irányzatán belül. Filmek: Stan Brakhage: *Riddle of Lumen*, *Water Window* *Baby Moving*; Bruce Baillie: *Castro Street*; *Here I am*

6. Kortárs lírai film

Kísérletek a lírai film új formáinak megteremtésére, Brakhage örökségének túllépésére. Filmek: Leighton Pierce: *50 feet of string*; Robert Todd: *Our Former Glory*

7. Strukturalista film, mint az analitikus dokumentarizmus kísérlete

A strukturalista film önreflektív és analitikus / konceptuális gyakorlata és a dokumentumfilm találkozása. Filmek: Peter Kubelka: *Unsere Afrikareise* Nicolas Provost: *Plot Point*

8. Szenzuális etnográfia

Az etnográfiai film új tendenciája: az avantgárd film formalizmusa az érzékiség szolgálatában. Filmek: Lucien Castaing-Taylor és Verena Paravel: *Leviathan* Ben Rivers: *Ah, Liberty!* Ben Russel: *River Rites* Chick Strand: *Fake fruit factory*

9. Minimalizmus és tájfilm

A strukturálizmus és a lírai film határán mozgó forma, ami a videóművészet készítette elő. Szemlélődés, mint a megismerés módszere. Filmek: Andy

Warhol: *Empire*; Peter Hutton: *At Sea*; James Benning: *Nine skies*

10. Naplófilm

A lírai film egy sajátos változata. Eredete, formai sajátosságai. Filmek: Jonas Mekas: *Diaries Notes and Sketches*; Sean Levine: *Notes to Pati*

11. Talált dokumentumok

A found-footage film hagyománya és a dokumentumfilm látásmód találkozása. Filmek: Bruce Conner: *Report*; Forgács Péter: *El Perro Negro*

Kurzus teljesítésének követelményei: Max 3 hiányzás, félév végén ZH

Kötelező / ajánlott filmek: Vetített filmek, filmrészletek az órán

Kötelező / ajánlott irodalom: **Kötelező irodalom:**
Lichter Péter: A láthatatlan birodalom (Prizma könyvek 2. 2016)
Metropolis folyóirat – Dokumentumfilm-elmélet (2009. No4)
Oxford Filmenciklopédia: A.L. Rees – Az amerikai avantgárd – Második hullám
David Bordwell–Kristin Thompson: A film története. pp. 105–166, 144-166.
Kovács András Bálint: A modern film irányzatai. pp. 48-57

Ajánlott irodalom:
P. Adams Sitney: Visionary film
Scott Macdonald: Critical cinema 1-5
David E. James: Stan Brakhage filmmaker
